

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	3 december 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0987	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	821BF110	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	13 juli 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	Luchtfoto plangebied	ONDERWERP	Afwijzing ontheffing Wnb Beatrixlaan 1 Bilthoven

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 13 juli 2020 van de gemeente De Bilt om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten uw aanvraag om een ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, te weigeren.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het gebied "Beatrixlaan 1 te Bilthoven". Op dit perceel zijn een voormalig schoolgebouw, een verhard basketbalveld, een bijgebouw, enkele gazons, parkeerplaatsen en overige verhardingen aanwezig. Ook zijn er aangeplante heesters en bomen. Het voornemen is om het voormalig schoolgebouw en bijgebouw te slopen en op de vrijgekomen grond 16 appartementen te bouwen in samenwerking met Woonstichting SSW. Een luchtfoto van het plangebied kunt u vinden in Bijlage 1.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 oktober 2020 tot 31 december 2023.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 15 oktober 2020 en 22 oktober 2020 hebt u deze aanvraag mondeling en schriftelijk aangevuld.

Nadat wij u het voornemen tot afwijzen hebben toegestuurd op 29 oktober 2020, hebben wij u, overeenkomstig artikel 4:9 van de Awb, in de gelegenheid gesteld uw zienswijze hierop naar voren te brengen. Wij hebben u hiervoor de termijn van drie weken na verzenddatum van het voornemen gegeven. U hebt hiervan geen gebruik gemaakt.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Bij elke ingreep dient te worden getoetst in hoeverre er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen. Pas dan is duidelijk waarvoor ontheffing moet worden verleend. Wij achten deze gegevens noodzakelijk om, bij de toetsing van een ontheffingsaanvraag, te kunnen voldoen aan onze vergewisplicht (artikel 3.9, Awb).

Vervolgens dient te worden getoetst of de ingreep de staat van instandhouding van de beschermde soorten niet in gevaar brengt. Hiervoor is het van belang dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen (en het functionele leefgebied) van beschermde soorten en (negatieve) effecten op beschermde soorten goed en volledig, door middel van veldonderzoek, in beeld is gebracht. Op basis van artikel 3.2 van de Awb moeten wij ons vergewissen van de kwaliteit, zorgvuldigheid en actualiteit van het door ECOquickscan uitgevoerde ecologische onderzoek.

Actualiteit

U hebt aangegeven dat het plangebied is onderzocht door ECOquickscan in 2016 en 2017, zoals beschreven in het nader onderzoek. De bezoekdata van dit onderzoek staan in onderstaande tabel.

Datum	Soort onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Onderzoeksomstandigheden
26 sept 2016	avond	14 – 16 °C	windstil	optimaal
30 mrt 2017	avond	16 – 17 °C	windstil	optimaal
10 juni 2017	avond	18 – 20 °C	0 – 1 Bft	optimaal
22 juni 2017	avond	20 °C	1 – 2 Bft	optimaal
10 juli 2017	ochtend	16 – 17 °C	windstil	optimaal
22 aug 2017	avond	18 °C	1 Bft	optimaal

Weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek naar vleermuizen.

De provincie Utrecht hanteert de richtlijn dat onderzoek voor alle in het plangebied aanwezige soorten en voor alle functies van die soorten actueel dient te zijn. De natuurwaarden in het plangebied kunnen namelijk in de afgelopen jaren zijn veranderd. Als grens is gedefinieerd dat onderzoek niet ouder dan drie jaar mag zijn op het ogenblik van de start van het ontheffingstraject, dat wil zeggen op het moment van indienen, met de kanttekening dat dit geldt voor projecten die binnen korte tijd gerealiseerd worden. Indien dit niet het geval is, en het gebied zich leent voor wijzigende natuurwaarden, dan kan de provincie vragen om een actualisatie van het onderzoek voorafgaand aan (en gedurende) de uitvoering van het project.

De ontheffingsaanvraag is ingediend op 13 juli 2020, wat betekent dat vijf van de zes momenten van onderzoek ouder zijn dan drie jaar. De gegevens zijn daarmee verouderd en voldoen niet aan de voornoemde richtlijn van de provincie Utrecht. Tevens merken we op dat ook de meest recente onderzoeken naar huismus en gierzwaluw ouder zijn dan drie jaar.

Kwaliteit en zorgvuldigheid

In het nader onderzoek (Nieuwenhuis, 2017; blz. 4) is aangegeven dat het onderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013. Echter, op 13 maart 2017 is het Vleermuisprotocol 2017 ingegaan. Dit protocol is gepubliceerd op de website van brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus, waar adviesbureau ECOquickscan ook bij is aangesloten. Dit protocol bevat voortschrijdend inzicht en is vanaf het moment van publiceren leidend. In het plangebied had middernachtelijk zwermonderzoek moeten plaatsvinden. Deze functie moet worden onderzocht tussen 1 augustus en 10 september, tussen 0:00 uur en 2:00 uur. Dit onderzoek moet tweemaal in de genoemde periode plaatsvinden. Gezien bovenstaande tabel heeft één avondbezoek plaatsgevonden op 22 augustus 2017, waardoor het middernachtelijk zwermen dus niet voldoende is onderzocht. Het in de tabel vermelde onderzoeksmoment van 30 maart 2017 valt volgens het Vleermuisprotocol 2017 buiten de onderzoeksperiode voor kraamverblijfplaatsen of paarverblijfplaatsen. Wat er op deze datum is onderzocht is ons ook niet duidelijk.

In de 'Aanwijzingen voor gebruik' in het Vleermuisprotocol 2017 (en ook in het protocol van 2013) staat: "Voor de rapportage geldt dat de handreiking Flora- en faunawet (DLG, 31 oktober 2006) gevolgd moet worden, zoals het vermelden van aantallen volwassen individuen, aantal jongen, samenstelling groepen, terreingebruik en plaats van gebiedsfuncties. Als 'goed gebruik' (good practice) en om dit juridisch navolgbaar te doen is rapportage nodig van:

- gebiedsbeschrijving en beschrijving van de ecologische situatie;
- weersomstandigheden (verloop van temperatuur, wind, zicht en neerslag) tijdens het veldwerk;
- waarnemers en gebruikte apparatuur in het veld en voor sonogramanalyse;
- datum, starttijd en tijd van beëindiging van het onderzoek;
- tijd van aanwezigheid,
- uit- of invliegen van aantal exemplaren van soorten per deellocatie ten opzichte van zonsondergang of -opkomst (in elk geval eerste en laatste waarneming).

Vermeld op grond van welke waarnemingen conclusies zijn getrokken ten aanzien van aan- en afwezigheid van functies van soorten in het plangebied."

Er ontbreken meerdere van de hierboven genoemde punten in de rapportage. Op deze wijze is niet te controleren of de momenten van onderzoek op de juiste tijdstippen hebben plaatsgevonden, of de onderzoeksduur voldoende lang was en of het terrein voldoende werd overzien.

Staat van instandhouding

Het vleermuisonderzoek is niet conform het Vleermuisprotocol 2017 onderzocht en daarnaast ook ouder dan drie jaar. Het onderzoek is dusdanig summier beschreven dat de werkwijze niet controleerbaar is. Uitspraken over functies, soorten en aantallen kunnen niet met voldoende zekerheid worden gemaakt en daarom is onduidelijk in welke mate de verbodsbepalingen worden overtreden.

Het uitgevoerde onderzoek heeft onvoldoende waarde als het gaat om het uitsluiten van (veel) hogere aantallen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ons inziens bestaat niet alleen een gerede kans dat kleine verblijfplaatsen gemist zijn, maar is dit onderzoek eveneens onvoldoende om grotere verblijfplaatsen uit te sluiten. Ook sluit het uitgevoerde onderzoek onvoldoende uit dat andere soorten (bijvoorbeeld bijzondere soorten zoals de laatvlieger) verblijfplaatsen kunnen hebben in het plangebied.

Aangezien de huidige natuurwaarden in het plangebied niet in beeld zijn, kunnen wij niet wegen of er dermate kwetsbare functies of soorten worden aangetast dat dit geen invloed heeft op de staat van instandhouding van de beschermde soorten. Er kan niet getoetst worden in hoeverre de aangeboden vervangende verblijfplaatsen voldoende zijn om deze soorten en functies te behouden. Tevens bestaat onduidelijkheid over de (deels reeds uitgevoerde) compenserende maatregelen.

Belang van de aanvraag

Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis is ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In de aanvraag is ter onderbouwing van dit belang de volgende toelichting gegeven:

"3.1.1 Volksgezondheid of openbare veiligheid

Tussen 2008 en 2012 is op initiatief van meerdere ministeries de Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid (NAMG) uitgevoerd. De NAMG richtte zich op de milieu- en gezondheidsproblemen die nog niet verzekerd waren van een goed uitgewerkt beleidstraject, of die extra aandacht vroegen. De speerpunten van de NAMG waren binnenmilieu, gezond ontwerp van de leefomgeving, informatievoorziening aan burgers (Atlas Leefomgeving) en het signaleren van risico's op het gebied van milieu en gezondheid. Een terugblik van het RIVM laat zien dat de bewustwording voor de genoemde onderwerpen door de NAMG is vergroot en de samenwerking tussen de verantwoordelijke partijen is gestimuleerd. Als achtergrondinformatie hierbij heeft het RIVM de geïnitieerde acties op een rij gezet plus de tussentijdse resultaten ervan; voor de meeste acties is het nog te vroeg om te kunnen vermelden wat ze hebben opgeleverd. Zo hebben diverse partijen actie ondernomen om betrokkenen bij woningen, kindercentra en scholen bewuster te maken van een gezond binnenmilieu en de maatregelen die daarvoor nodig zijn (www.rivm.nl).

Mensen kunnen gezondheidsproblemen krijgen van vocht in de woning. In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Ook kunnen schimmels een rol spelen bij gezondheidsklachten. Schimmels kunnen bij mensen die daarvoor gevoelig zijn, een verergering van luchtwegklachten of allergische reacties, zoals hooikoortsachtige verschijnselen veroorzaken. Echter een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt (nog). Naast gezondheidseffecten van wonen in een vochtig huis, kunnen er ook gezondheidseffecten ontstaan door het wonen in een huis met een lage luchtvochtigheid, vooral contactlensdragers en mensen met

allergieën en huidklachten, kunnen last krijgen van bijvoorbeeld droge ogen en een droge huid (www.rivm.nl).

Het oude schoolgebouw dateert uit 1956. De manier van bouwen uit die tijd voldoet niet meer aan de wetten en regels die vandaag de dag gelden in de bouwsector.

Door de nieuw te bouwen woningen zullen de woningen geïsoleerd zijn volgens de huidige wettelijke eisen en voorzien van betere ventilatie waardoor vocht en tocht in huis voorkomen wordt. Een betere isolatie bespaart het verbruik van energie en vermindert dus het gebruik van fossiele brandstoffen. Een afname in het verbruik aan fossiele brandstoffen betekent eveneens een afname van emissies van schadelijke stoffen die een bedrage leveren aan het broeikaseffect. De afname van emissies van schadelijke stoffen levert ook een bijdrage aan een betere luchtkwaliteit en dus op de volksgezondheid.

3.1.2 Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische redenen

Woningstichting SSW is actief in de sociale huur. Ze zet zich in om kwetsbare groepen en mensen met een lager inkomen een huis te bieden. Echter huisvesting gaat niet alleen om het ter beschikking stellen van een betaalbare woning, maar ook een goed onderhouden woning die voldoet aan de eisen van de huidige tijd en dus goed is geïsoleerd en ventileert.

De nieuwbouw draagt bij aan de sociale doelstelling van een woningstichting zoals SSW."

Bovenstaande belangenonderbouwing bevat meerdere stellingen. Zo wordt er gesteld dat:

- de manier van bouwen die destijds is gebruikt niet meer voldoet aan de huidige wet- en regelgeving;
- de nieuwe bebouwing beter zal zijn voor het klimaat;
- sociale huurwoningen van sociaal belang zijn.

Het eerstgenoemde punt is geen wettelijk belang, de twee overige stellingen wel. Aangezien deze stellingen niet feitelijk onderbouwd zijn, is het wettelijk belang niet voldoende bewezen. Zo ontbreken de cijfers die ondersteunen dat de nieuwe situatie een verbetering zal opleveren voor het klimaat. In hoeverre er in Bilthoven/gemeente De Bilt sprake is van woningnood en in hoeverre dit project bijdraagt aan een oplossing, wordt niet vermeld. Dit betekent dat er met de aanvraag geen sprake is van een wettelijk belang.

Alternatievenafweging

Als onderbouwing dat er voor de voorgenomen sloop en nieuwbouw geen andere bevredigende oplossing voorhanden is hebt u het volgende aangedragen:

"De sloop en nieuwbouw van het oude schoolgebouw aan de Beatrixlaan 1 is locatie gebonden. Alternatieven zijn dan ook niet aan de orde.

De woningen zijn in de huidige staat onvoldoende geïsoleerd, waardoor er in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Bovendien is het gebouw met een ander doel gebouwd dan voor woningbouw en met verouderde inzichten, materialen en voorschriften. Aangezien het gebouw ook moet voldoen aan de huidige bouwvoorwaarden en klimaatdoelstellingen, is al met al renovatie en verduurzaming niet realistisch. Alternatieven zijn daarom dan ook niet aan de orde. Wanneer geen maatregelen worden getroffen, zal het gebouw op termijn in verval raken wat uiteindelijk ook zal leiden tot sloop.

Er wordt met de uit te voeren werkzaamheden reeds rekening gehouden met een fasering in de werkzaamheden (zie ook paragraaf 2.3), waardoor tijdelijke verstoring beperkt wordt. Andere alternatieve werkwijzen leiden tot meer effecten op de beschermde soort."

Aangezien onvoldoende in beeld is gebracht in welke mate natuurwaarden worden aangetast kan de alternatievenafweging niet getoetst worden. Indien de natuurwaarden wel voldoende in beeld waren geweest, was toetsing alsnog niet mogelijk geweest, gezien de volgende punten:

- De onderbouwing voor de bovengenoemde alternatieven ontbreekt.
- De fasering biedt niet de meest bevredigende oplossing voor de soort, er is op een onjuiste wijze rekening gehouden met de gewenningstijd voor de tijdelijke kasten van zes maanden, zoals genoemd in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (versie 1.0; BIJ12, juli 2017). Het is niet aangetoond dat later starten, en daarmee de gewenningstijd respecteren, geen bevredigende oplossing biedt.
- Het is niet duidelijk waar de tijdelijke kasten geplaatst zijn en het is ook niet duidelijk of deze zich mogelijk in al bestaande paarterritoria bevinden.
- De compenserende maatregelen zijn onvoldoende uitgewerkt, er zijn door ECOquickscan alleen voorbeelden meegegeven aan de aannemer die deze mee moet nemen in de ontwerpfase.

VI. Conclusie

Gelet op het bepaalde in artikel 3.8, eerste lid, van de wet en gezien de naar voren gebrachte en hierboven beschreven feiten en omstandigheden, zijn wij van oordeel dan niet is voldaan aan het vereiste van artikel 3.8, lid 5, van de wet. Om deze reden wordt de aangevraagde ontheffing geweigerd.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven manier is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Overleg en informatie

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

IX. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing:

- Gemeente De Bilt.

Een afschrift van deze afwijzing wordt verzonden aan:

- De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht;
- ECOquickscan.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1 Luchtfoto plangebied

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: Google Earth, 2015.

Luchtfoto afkomstig uit de quickscan, behorende bij de aanvraag. Boerboom, R., 2015. Quickscan natuurtoets, Beatrixlaan 1 in Bilthoven. Staring Advies, Hoog-Keppel. Het plangebied is met rood aangeduid.